

6. klassi inimeseõpetuse ainekava

Teema: MINA JA SUHTLEMINE	
Teema olulisus: Suhtumine endasse, enda positiivsete külgede nägemine ja mõistmine on nii eneseregulatsiooni kui tõhusate suhete loomise aluseks.	
Õpitulemused: Selgitab, kuidas enesehinnang kujuneb. *Mõistab enesehinnangu olemust. *Saab aru, et enesehinnang on osa tema minapildist Selgitab enda erinevate omaduste arendamise võimalusi. *oskab nimetada enda erinevaid omadusi *mõistab, et ennast saab pidevalt arendada Mõistab oma võimalusi algetada ettevõtmisi ja toob näiteid ettevõtlikust tegutsemisest. *mõistab, et tema ise saab suunata oma tegevusi Seostab ettevõtlikkust tulevase tööeluga. *õpib tundma oma huvisid ning seostama neid tulevikuga	Õppesisu: Mina, sina, tema. Minapilt Erinevused ja sarnasused Erilised inimesed, erivajadused, ka andekus Teiste mõistmine, empaatia, hoolivus Iseloomujooned Minu omadused Enese väärtustamine Rollid. Rollikonflikt Enesehinnang. Positiivne enesesisendus. Positiivne suhtumine endasse. Positiivne suhtumine teistesse. Enesehinnang Enese väärtustamine Positiivse nägemine endas ja teistes Positiivne suhtumine teistesse Ettevõtlikkus, selle väljendumine tegutsemisel. Ettevõtlikkuse tähtsus igapäevaelus ja ühiskonnas. Ettevõtlikkus ja tööelu.
Põhimõisted: .	

Praktilised tööd:**Metoodilised soovitused:****Õpilase tegevused, mis tagavad aine, valdkonna ning üldpädevuste saavutamise:**
Üldpädevused:

Kultuuri- ja väärtuspädevus - iseloomustab ennast, kasutades positiivseid märksõnu, selgitab, miks tema ja teised klassikaaslased on olulised.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus - arvestab rühmatöös inimeste erinevustega, peab kinni suhtlusreeglitest, teeb kõigiga koostööd

Enesemääratluspädevus - kirjeldab enda omadusi, selgitab enda enesehinnangu kujunemist.

Õpipädevus - lisaks kirjeldamisele selgitab ja analüüsib enda omadusi, otsib vajalikku teavet, näitab mõnda õpimeetodit.

Suhtluspädevus - väljendab end selgelt, kasutab korrektset keelt, esitab ja põhjendab aruteludes oma seisukohti, arvestab rühmatöös teistega, loeb ja mõistab tekste.

Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus - kasutab õppes skeeme, katsetab erinevaid arvutiprogramme..

Ettevõtlikkuspädevus - on rühmatöös aktiivne, võtab osa ülesannete lahendamisest, on ülesandeid tehes iseseisev.

Digipädevus - kasutab digiseadmeid info leidmisel ja tööde vormistamisel.

Läbivad teemad:**Elukestev õpe ja karjääri**

planeerimine - ettevõtete külastused; katsetab erinevaid õpimeetodeid, ülesannet täites kirjutab oma eesmärgid.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus

- kohalikule omavalitsusele ettepanekute koostamine noorte vaba aja kohta.

Kultuuriline identiteet

- suhtub sallivalt ja koostöiselt rühmakaaslastesse, arvestab kaaslaste erinevustega.

Teabekeskkond ja meediakasutus

- kasutab meediat, sh sotsiaalmeediat ülesannete täitmisel.

Tehnoloogia ja innovatsioon

- kasutab nutiseadmeid info otsimisel.

Väärtused ja kõlblus

- kirjeldab ja selgitab ülesandes enda ja kaaslaste väärtusi, nende sarnasusi ja erinevusi.

Teised ained:**Eesti keel.**

Õpilane valib ühe muinasjutu või õpetaja annab kõigile sama muinasjutu. Õpilane valib loost endale kõige sarnasema tegelase.

Tabelis analüüsib tegelase positiivseid ja mitte positiivseid omadusi ning käitumisviise. Seejärel toob välja enda sarnasused tegelasega. Mitte positiivsete omaduste korral toob näiteid kuidas neid muuta.

Loeb ja kirjutab tekste.

Ühiskonnaõpetus

- ettepanekud kohalikule omavalitsusele.

Loovülesanne “unistuste kool”.

Ettevõtete külastused.

Kunst

- kujundab oma töid.

	Liikumisõpetus - liikumispausid ja -mängud tundides. Ainetevahelise ja pädevuste lõimimise ülesanne: Kursust läbiva meeskonnamängu “Üksikul saarel” I etapp: mida võtan kaasa, millised on minu omadused ja panus. Kursust läbiva meeskonnamängu “Üksikul saarel” II etapp: kuidas alustame
Lõiming: Aine nimetus ja teema/tegevus (koostöös teise õpetajaga) Kirjandus: Loovjutt...“ Kui ma oleksin.... või muinasjutu analüüs- oma iseloomuomaduste sobitamine muinasjutu tegelastega sobitamine	
Hindamine: Inimeseõpetuses hinnatakse õpilaste teadmisi ja oskusi ning hoiakute ja väärtushinnangute kohta antakse tagasisidet. Hindamisviisid õppeprotsessi kestel: suuline ja/või kirjalik hindamine, tagasiside, edasiside, numbriline hindamine, enesehindamine, eneseanalüüs, enesekontroll, kaasõpilaste hindamine.	
Õppevara: H. Isreal “ Inimeseõpetuse tööraamat II kooliaste II osa”	

Teema: SUHTLEMINE TEISTEGA

Teema olulisus:

Õpitulemused:

Kirjeldab, millest suhtlemine koosneb.

Õppesisu:

Suhtlemise olemus
Tõhus suhtlemine

*mõistab suhtlemise olemust *toob näiteid suhtlemise komponentide kohta Eristab mitteverbaalseid ja verbaalseid suhtlemisvahendeid ning analüüsib nende vastastikuseid seoseid. *mõistab suhtlemise komplekssust Eristab kehtestavat, agressiivset ja alistuvat käitumist ning mõistab nende käitumisviiside mõju suhetele. *iseloomustab erinevaid käitumisviise Teab, mis on eelarvamused ja stereotüüpsed hoiakud, ja tunneb need ära. Toob näiteid eelarvamuste mõjust igapäevaelus. Toob näiteid, kuidas eelarvamused mõjutavad igapäevasuhtlust. Teab, et tal on õigus öelda „ei“, ja demonstreerib õpistuatsioonis „ei“ ütlemist oma tervise kaitsel ja õiguste eest seismisel. Demonstreerib õpistuatsioonis, kuidas keelduda ennast ja teisi kahjustavast tegevusest, kasutades tõhusaid enesekohaseid ja sotsiaalseid oskusi. *nimetab kahjustavaid käitumisviise *selgitab, kuidas enese eest seista ilma teisi Toob näiteid turvalisest suhtlemisest igapäevaelus, sh internetis ning lahendab õpistuatsioonis teemakohaseid probleeme. mõistab enda vastutust erinevates suhtluskeskkondades	Erinevate lahendusviiside puudused ja eelised ning nende tagajärjed Suhtlemise komponendid: teise inimese tajumine, kommunikatsioon ehk teabevahetus, teise inimese mõjutamine Inimeste sarnasused ja erinevused Verbaalne ja mitteverbaalne suhtlemine Hoolivus, sõbralikkus, empaatilisus Esmamulje, mulje sinust Teabevahetus, teabe andja ja vastuvõtja, infoallikad Eelarvamuste mõju suhtlemisele Positiivne ja negatiivne mõjutamine, kaaslaste mõju. Agressiivne, alistuv ja kehtestav käitumine ning nende mõju suhetele. Kehtestava käitumise viisid. Kehtestava käitumise põhimõtted ja eelised Interneti võimalused ja ohud. Tõhusad suhtlemisviisid Erinevaid mitteverbaalsed suhtlusvahendeid ning nende mõju verbaalsele suhtlemisele Üksi ja koos tegutsemine, koostöö „ Ei" ütlemine seoses ennast ja teisi kahjustava käitumisega. Suhtlemine ja viisakus. Ühiskonnas juurdunud uskumuste ja hoiakute mõju inimesele. Eelarvamused Stereotüübid Eelarvamuste ja stereotüüpide mõju suhetele Sallivus. Aktsepteerimine.
--	--

Põhimõisted: .	
Praktilised tööd:	
Metoodilised soovitused:	Õpilase tegevused, mis tagavad aine, valdkonna ning üldpädevuste saavutamise: Üldpädevused: Kultuuri- ja väärtuspädevus - toob ülesandes näiteid inimeste vaheliste erinevuste kohta lähtudes rahvusest, väärtustab teisi. Sotsiaalne ja kodanikupädevus - teeb rühmatöös koostööd, arvestab erinevustega. Enesemääratluspädevus - selgitab enda õigusi ja kohustusi, kirjeldab inimeste vahelisi erinevusi ja sarnasusi. Õpipädevus - analüüsib ülesandes enda teadmisi, otsib teavet, kasutab teavet mängudes. Suhtluspädevus - väljendab end selgelt, kasutab korrektset keelt, esitab ja põhjendab aruteludes oma seisukohti, arvestab rühmatöös teistega, loeb ja mõistab tekste. Ettevõtlikkuspädevus - esitab rühmatöodes ideid, osaleb klassi vabatahtliku tegevuse projektis. Digipädevus - kasutab digiseadmeid info leidmisel ja tööde vormistamisel. Läbivad teemad: Elukestev õpe ja karjääri planeerimine - teadvustab ülesannetes oma sarnasusi ja erinevusi võrreldes teistega, toob nende kohta näiteid. Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus - osaleb reklaamide olemust ja sisu arutlevates ülesannetes, mõistab ja arvestab enda ja teiste õigustega.

Kultuuriline identiteet - toob ülesannetes näiteid erinevate rahvuste omaduste kohta, näitab üles sallivust klassi ühistöös

Teabekeskond ja meediakasutus - analüüsib sotsiaalmeediaga seotud ohtusid ja võimalusi, selgitab arvamuse ja fakti erinevust.

Tehnoloogia ja innovatsioon - kasutab ülesannete täitmisel erinevaid arvutiprogramme.

Tervis ja ohutus - mõistab, et sallimatus ja tõrjumine kahjustavad vaimset tervist.

Väärtused ja kõlblus - pakub abi, sh puudega inimestele, selgitab kuidas abi pakkuda

Teised ained:

Eesti keel - loeb ja mõistab tekste, koostab tekste, kasutab korrektset keelt.

Kunst - kujundab oma töid, jonistab erinevate tunnete väljendusi.

Liikumisõpetus - liikumispausid ja -mängud tundides.

Ühiskonnaõpetus - lapse õigused ja kohustused, hea kodanik, filosoferimine.

Muusika - loovülesanne sõprusest.

Kursust läbiva meeskonnamängu IV etapp: minu võimalused abiks olla, koos tegutsemise viisid.

Kursust läbiva meeskonnamängu V etapp: ühised tegevused. kogu saare elanikkonna ühised kooselu reeglid, kuidas üksteist abistatakse, toetatakse.

Lõiming:

Aine nimetus ja teema/tegevus (koostöös teise õpetajaga)

Kirjandus:

Filmi „Röövlirahnu Martin“ vaatamine. Alistava, agressiivse ja kehtestava käitumise näidete otsimine filmist.

Hindamine: : Inimeseõpetuses hinnatakse õpilaste teadmisi ja oskusi ning hoiakute ja väärtushinnangute kohta antakse tagasisidet.

Hindamisviisid õppeprotsessi kestel: suuline ja/või kirjalik hindamine, tagasiside, edasiside, numbriline hindamine, enesehindamine, eneseanalüüs, enesekontroll, kaasõpilaste hindamine.

Õppevara: H. Isreal “ Inimeseõpetuse tööraamat II kooliaste II osa”

Teema: SUHTED TEISTEGA

Teema olulisus: Sotsiaal-emotsionaalsete oskuste arendamine ja prosotsiaalne käitumine kui enesemääratluspädevuse/eneseregulatsiooni alus.

Õpitulemused:

Toob esile arengulisi individuaalseid erinevusi, mõistab inimeste erivajadusi.

*nimetab inimeste erivajadusi

Toob näiteid hoolivast, ausast, õiglasest ja vastutustundlikust käitumisest.

selgitab miks sõbralik käitumine on kasulik

Demonstreerib õpituatsioonis sotsiaalsete oskuste tõhusat kasutamist.

*nimetab sotsiaalseid oskusi,

*toob näiteid sotsiaalsete oskuste koht

Demonstreerib õpituatsioonis, kuidas oma tundeid empaatiliselt ja suhteid tugevdavalt väljendada.

*mõistab, et kõik tunded on normaalsed

*oskab oma tundeid väljendada ennast ja teisi kahjustamata

Õppesisu:

Inimeste erinevused.

Vajadused.

Väärtused.

Erivajadused.

Sallivus.

Prosotsiaalne käitumine. Õiglus, vastutus, hoolivus, ausus.

Vastutus enda sõnade ja tegude eest, s.h internetis.

Tõhusad sotsiaalsed oskused: üksteise aitamine, jagamine, koostöö ja hoolitsemine.

Tõhus sotsiaal-emotsionaalne eneseväljendus. Usaldus suhetes. Sõprus. Empaatia.

Tunded ja nende tõhus väljendamine.

Põhimõisted:	
Praktilised tööd:	
Metoodilisi soovitusi:	
Õpilase tegevused, mis tagavad aine, valdkonna ning üldpädevuste saavutamise:	
Üldpädevused: Kultuuri- ja väärtuspädevus - toob ülesandes näiteid inimeste vaheliste erinevuste kohta lähtudes rahvusest, väärtustab teisi. Sotsiaalne ja kodanikupädevus - teeb rühmatöös koostööd, arvestab erinevustega. Enesemääratluspädevus - selgitab enda õigusi ja kohustusi, kirjeldab inimeste vahelisi erinevusi ja sarnasusi. Õpipädevus - analüüsib ülesandes enda teadmisi, otsib teavet, kasutab teavet mängudes. Suhtluspädevus - väljendab end selgelt, kasutab korrektset keelt, esitab ja põhjendab aruteludes oma seisukohti, arvestab rühmatöös teistega, loeb ja mõistab tekste. Ettevõtlikkuspädevus - esitab rühmatöös ideid, osaleb klassi vabatahtliku tegevuse projektis. Digipädevus - kasutab digiseadmeid info leidmisel ja tööde vormistamisel. Läbivad teemad: Elukestev õpe ja karjääri planeerimine - teadvustab ülesannetes oma sarnasusi ja erinevusi võrreldes teistega, toob nende kohta näiteid. Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus - osaleb reklaamide olemust ja sisu arutlevates ülesannetes, mõistab ja arvestab enda ja teiste õigustega.	

Kultuuriline identiteet - toob ülesannetes näiteid erinevate rahvuste omaduste kohta, näitab üles sallivust klassi ühistöös

Teabekeskond ja meediakasutus - analüüsib sotsiaalmeediaga seotud ohtusid ja võimalusi, selgitab arvamuse ja fakti erinevust.

Tehnoloogia ja innovatsioon - kasutab ülesannete täitmisel erinevaid arvutiprogramme.

Tervis ja ohutus - mõistab, et sallimatus ja tõrjumine kahjustavad vaimset tervist.

Väärtused ja kõlblus - pakub abi, sh puudega inimestele, selgitab kuidas abi pakkuda

Teised ained:

Eesti keel - loeb ja mõistab tekste, koostab tekste, kasutab korrektset keelt.

Kunst - kujundab oma töid, jonistab erinevate tunnete väljendusi.

Liikumisõpetus - liikumispausid ja -mängud tundides.

Ühiskonnaõpetus - lapse õigused ja kohustused, hea kodanik, filosoferimine.

Muusika - loovülesanne sõprusest.

Kursust läbiva meeskonnamängu IV etapp: minu võimalused abiks olla, koos tegutsemise viisid.

Kursust läbiva meeskonnamängu V etapp: ühised tegevused. kogu saare elanikkonna ühised kooselu reeglid, kuidas üksteist abistatakse, toetatakse.

Lõiming:

Aine nimetus ja teema/tegevus (koostöös teise õpetajaga)

Hindamine:

Õppevara:**Teema: KONFLIKTID JA PROBLEEMILAHENDUS**

Teema olulisus: Konfliktide ja suhteprobleemide ennetamise ja lahendamise oskused on olulisemaid sotsiaalseid oskusi, mis tagavad turvalisuse ja heaolu.

Õpitulemused:

Selgitab konflikti häid ja halbu külgi.

Kirjeldab tõhusaid ja mittetõhusaid konfliktide lahendusviise.

Valib õpistuatsioonis konflikti lahendamiseks sobiva käitumisviisi.

Näeb ühe probleemi lahendamise erinevaid võimalusi.

*nimetab erinevaid probleeme

*toob näiteid erinevate tõhusate probleemilahenduste kohta

Lahendab loovalt ja koostöiselt probleeme ja toob esile erinevate lahenduste eelised ning puudused.

Kirjeldab, kuidas kaaslased võivad mõjutada otsustamist.

nimetab mõjutamise viise

Toob näiteid, milliste tagajärgedeni võivad erinevad otsused viia.

Õppesisu: Konflikt kui suhteprobleem

Konfliktide põhjused, tagajärjed, lahendamise viisid.

Tõhusad ja mittetõhusad konfliktide lahendamise viisid.

Otsuste langetamine ja erinevate lahendusviiside kaalumise otsustamisel

Probleemide lahendamise viisid, s.h internetis - tõhusad ja mittetõhusad.

Probleemilahenduste eelised ja puudused.

Koostöö võimalused

Koostöise tegevuse eelised.

Kaaslaste mõju otsustele.

Abistav ja kahjustav mõju.

Grupi surve.

Mõjutamine. Mõjutamise viisid (ähvardamine, äraostmine, nõu andmine, kingituste tegemine, vastuteene ootamine, veenmine).

Toimetulek vägivallega, sh kiusamisega, abi saamise võimalused.

mõistab enda vastutust oma otsuste ja tegude eest	Vastutus.
Põhimõisted:	
Praktilised tööd:	
Metoodilised soovitused:	Õpilase tegevused, mis tagavad aine, valdkonna ning üldpädevuste saavutamise: Üldpädevused: Kultuuri- ja väärtuspädevus - väärtustab konfliktide ennetamise viise, arvestab kaaslaste erinevustega, on salliv. Sotsiaalne ja kodanikupädevus - osaleb rühmatöös, arvestab teistsuguse arvamusega, suhtub kaaslastesse sõbralikult. Enesemääratluspädevus - selgitab ja toob näited enda põhimõtete kohta. Õpipädevus - omandab teemaga seonduvad mõisted, seostab ülesannetes õpitavat eelnevalt õpituga. Suhtluspädevus - väljendab end selgelt, kasutab korrektset keelt, esitab ja põhjendab aruteludes oma seisukohti, arvestab rühmatöös teistega, loeb ja mõistab tekste. Ettevõtlikkuspädevus - aitab rühmas leida probleemidele erinevaid lahendusi, osaleb aktiivselt ajurünnakus ja filosoferimises. Digipädevus - kasutab digiseadmeid info leidmisel ja tööde vormistamisel. Läbivad teemad:

Elukestev õpe ja karjääri

planeerimine - teadvustab ja selgitab ülesannetes enda probleemide ja konfliktide lahendamise viise ning ennetamise võimalusi.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus -

toob näiteid konfliktide rahumeelse ja vägivaldliku lahendamise kohta, arvestab rühmatöös endast erinevate arvamustega, arvestab enda ja teiste õigustega.

Kultuuriline identiteet - väljendab rühmatöös ja ülesannetes sallivust teistsuguse arvamuse suhtes, toob näiteid erinevatest konfliktilahendustest

Teabekeskond ja meediakasutus -

leiab meediast ja internetist näiteid erinevate konfliktilahenduste kohta.

Tehnoloogia ja innovatsioon - kasutab

ülesannete täitmisel erinevaid arvutiprogramme.

Tervis ja ohutus - toob näiteid kuidas vaimne ja füüsiline vägivald inimest kahjustavad.

Väärtused ja kõlblus - toob ülesannetes näiteid sõbraliku, kehtestava ja reeglitest lähtuva käitumise ning konfliktide ennetamise kohta.

Teised ained:

Eesti keel - loeb teksti, koostab teksti.

Kunst - kujundab oma töid.

Liikumisõpetus - liikumispausid ja -mängud tundides.

Ühiskonnaõpetus - filosofoerimine, konfliktide põhjused ja liigid

Ainetevahelise ja pädevuste lõimingu näide:

Suhtlemise teemaline lauamäng.

	Kursust läbiva meeskonnamängu VI etapp: ettetulevad probleemid ja nende lahendamise võimalused. Kursust läbiva meeskonnamängu VII etapp: koostöö ja kooselu saarel
Lõiming: Aine nimetus ja teema/tegevus (koostöös teise õpetajaga)	
Hindamine: : Inimeseõpetuses hinnatakse õpilaste teadmisi ja oskusi ning hoiakute ja väärtushinnangute kohta antakse tagasisidet. Hindamisviisid õppeprotsessi kestel: suuline ja/või kirjalik hindamine, tagasiside, edasiside, numbriline hindamine, enesehindamine, eneseanalüüs, enesekontroll, kaasõpilaste hindamine.	
Õppevara: H. Isreal “ Inimeseõpetuse tööraamat II kooliaste II osa”	

Teema: POSITIIVNE MÕTLEMINE	
Teema olulisus: Inimeses positiivse nägemine on sallivuse ning toetavate inimsuhete ja heaolu aluseks.	
Õpitulemus: Toob näiteid enda positiivsete omaduste kohta. Märkab ja toob esile enda ning teiste positiivseid omadusi.	Õppesisu: Positiivne mõtlemine. Positiivne enesesisendus. Positiivsed omadused.
Põhimõisted:	
Praktilised tööd:	

Metoodilised soovitused:	Õpilase tegevused, mis tagavad aine, valdkonna ning üldpädevuste saavutamise: Üldpädevused: Kultuuri- ja väärtuspädevus - teadvustab oma väärtushinnanguid, kirjeldab inimeste positiivseid omadusi. Sotsiaalne ja kodanikupädevus - teeb rühmatöös koostööd. Enesemääratluspädevus - nimetab, kirjeldab ja põhjendab ülesannetes enda positiivseid omadusi. Õpipädevus - kasutab kursuse jooksul omandatud teadmisi eneseanalüüsis. Suhtluspädevus - väljendab end selgelt, kasutab korrektset keelt, esitab ja põhjendab aruteludes oma seisukohti, arvestab rühmatöös teistega, loeb ja mõistab tekste. Ettevõtlikkuspädevus - osaleb rühmatöös aktiivselt, esitab ideid ning probleemide lahendusi. Digipädevus - kasutab info otsinguks ja tööde vormindamiseks nutiseadet. Läbivad teemad: Elukestev õpe ja karjääri planeerimine - kirjeldab ja selgitab enda omadusi. Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus - kirjeldab ja selgitab enda kui suhtleja ja rühmakaaslase oskusi. Kultuuriline identiteet - toob näiteid inimeste erinevuste kohta, erinevate omaduste kohta.

	Tehnoloogia ja innovatsioon - kasutab ülesannete täitmisel erinevaid arvutiprogramme. Tervis ja ohutus - toob näiteid turvalise ja hooliva suhtlemise kohta. Väärtused ja kõlblus - väärtustab mängulises tegevuses positiivseid suhtlusviise, peab kinni kokkulepetest. Teised ained Eesti keel - loeb ja mõistab tekste, koostab tekste. Kunst - kujundab oma töid. Liikumisõpetus - liikumispausid ja -mängud tundides. Ühiskonnaõpetus - positiivsed omadused kattuvad ka heaks kodanikuks olemisega. Ainetevahelise ja pädevuste lõimimise ülesanne: Kursust läbiva meeskonnamängu lõpetamine.
Lõiming: Aine nimetus ja teema/tegevus (koostöös teise õpetajaga)	
Hindamine:	
Õppevara: H. Isreal “ Inimeseõpetuse tööraamat II kooliaste II osa”	